

• DOMOLJUB •



Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inzerati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inzerati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 9.

V Ljubljani, dné 2. maja 1901.

Leto XIV.

Kdaj bo mir?

Proti surovosti naših liberalcev je treba dela, boja, pa tudi žrtev. Gre se za najimennitnejše stvari, ki se tičejo vsacega. Če pustimo, da zmaga liberalizem pri nas, smo oškodovali sebe svojo zemljo, svoje zanamce, razbili smo moč, ki nas drži po koncu. Nobeden ne bo mirno gledal, ko bi ga kdo hotel živega pokopati. Tudi mi ne smemo biti mirni, ko vidimo, da liberalci kopljejo grob vsemu, kar nam je svetega. Vsak mora delati po svojih močeh, da se izpodbije liberalni napuh, pa bo dobro. Sedaj imajo kranjski liberalci v zvezi z Nemci komando v deželi in s tem odločujejo v deželnem šolskem svetu, v deželnem zboru in odboru, pri cestnih odborih in sploh v vsem javnem življenju. To nas kliče k resnemu delu, katerega cilj in konec mora biti liberalni poraz.

Zavedajmo se, da nas je ogromna večina. Ko bi ta večina le hotela nekaj časa resno se bojevati, pa so liberalci brž na tleh. Poglejmo, kako so delali katoličanje drugod n. pr. v Svici, na Virtemberskem, v Porenščini in po drugih kraljevinah. Držali so drug z drugim, podpirali so se med seboj in s tem so prisilili nasprotnike, da so odnehali.

Proti liberalnim gostilničarjem in štacunarjem so se zvezali, da jim nobeden ne dá več skupiti niti solda, dokler bodo širili liberalizem. To je pomagalo. Tak boj ni nič napačnega, saj ne zahteva drugzega od gostilničarja ali štacunarja, kakor to, da ne sme biti proti tistemu, ki ga živi. Vsak je svoboden in lahko kupuje, kjer mu drago; zato sme

izbirati kogar hoče, da mu dá kaj skupička in se ogniti tistega, ki mu ni všeč.

Ko bi naši somišljeniki odločno zahtevali od gostilničarjev, kamor zahajajo, da morajo opustiti liberalne časopise, če hočejo imeti kaj zaslužka pri njih, potem bi se gostilničarji kmalu premislili; žep jim je vendar še bližji, nego dr. Tavčar ali Gaberšček. Po tej poti bi kmalu prišli do boljših razmer.

Sedaj so zlasti mesta liberalna. Reči moramo sicer, da so večinoma prebivalci še dobro verni, toda v svojih krempljih jih držé liberalni uradniki. Naj bi se zavedali naši kmetje, obrtniki in delavci, da oni zdržujejo mesta, pa bi se kmalu ponižal liberalni greben. Ni ga bilo treba boja med nami. Liberalci so ga priklicali; sedaj pa je boj in zato je treba, da se izvojuje.

Slovenci smo veljali od nekdaj kot značajni in pošteni. Pokažimo torej v tem boju, da smo res značajni. Za nekaj moč vemo, ki so sklenili, da ne pogledajo nikoli liberalnih listov, da jih niti v roke ne primejo. To je moško. Nasprotnik, ki se nas sedaj le malo boji, se nas potem, ko bi dosledno vsi pokazali, da se čutimo za bojevalce proti liberalstvu, ne bo samo bal, ampak tudi upošteval. Sedaj se nam smeja in si misli: Jaz sem pa vendar na vrhu, bodi večina kogarkoli.

Ko bi bilo treba tudi svojo kri preliti, bi jo morali radi, da ohranimo svojo vero in svoj dom proti liberalnim navalom. A tega nam ni treba. Samo malo moštva, značajnosti in doslednega obnašanja v vseh stvareh potrebujemo.

Nihče se ne bo pomišljal ubiti gada, ki ga hoče pičiti. Hujši nego gad je liberalizem. Zato pa delajmo, da ga uničimo. Ne gre se proti osebam, marveč proti umazani stvari, ki jo branijo in širijo naši liberalci. Če nočejo tega drugače umevati, kakor z lastno škodo, naj si sami pripišejo posledice. Kakor hitro opusté svoj boj proti naši veri, pa bo mir. Sicer pa ne bo miru drugače, kakor potem, ko bodo popolnoma premagani. Liberalci naj zmagajo sebe, da bodo pustili svojo divjo surovost, potem je dobro. Če se pa nočejo sami toliko premagati in pustiti, kar je slabega in kar mnogi izmed njih sami tudi spoznajo, da je slabo, jih moramo premagati mi.

Političen razgled.

Državni zbor. Vlada se prizadeva na vse načine, da bi spravila pod streho vsaj najvažnejša dela v tej kratki dobi, ki je odločena sedanjemu zasedanju. Pred vsem bi rada spravila v razpravo predlogo o investicijah, o raznih železnicah, vodnih cestah in drugih napravah, dalje novi pristojbinski zakon, državni proračun in še nekaj drugih stvari. A težko se bode izvedlo to obširno delo v primeroma kratkem času; kajti drž. zbor bode zboroval baje samo do 10. junija. Precej važna je za nas nova železnica, ki bode preko bohinjske doline vezala Trst z Dunajem. Naši poslanci so se z vso silo potegali za to, da bi šla ta železnica čez Ljubel in skozi Škotjo Loko, kar bi bilo Kranjski deželi na veliko korist. A ves trud je bil zaman. V zadnji seji železn. odseka, kjer se je govorilo o novi bohinjski železnici, se je oglasil zopet naš dr. Šusteršič za svoje volivce. Zahteval je, naj se pri graditvi železnice napravijo železnične postaje v Komnu, v Boh. Beli in na Rečici pri Bledu. Opozoril je tudi železn. ministra, naj se ozirajo pri delu na domače delavce in obrtnike; tako n. pr. naj bi odjemavali železje v Kropi. Ko je železniški odsek razpravljaval o tako važnih stvareh, se je dr. Tavčar sprchajal po Ljubljani, čeprav je tudi on član odseka. Res, prav marljiv poslanec! — V kratkem pride na vrsto načrt za vodne ceste ali kanale na Češkem in v Galiciji. Po vladnem načrtu bi se stroški morali poplačati v dveh 10 letnih obrokih; v prvem obroku bi morali šteti 250 milijonov kron. 25% vseh stroškov namerava vlada naprtati na ramé posameznim deželam. Odkod naj pač vzamejo toliko denarja! — Izmed interpelacij, ki so jih stavili zadnji čas naši poslanci, je važna dr. Šusteršičeva o postopanju orožnikov pri zadnjih državnoz. volitvah na Kranjskem, posebej v Trebnjem in v Starem trgu. Prav umestno je bilo, da je naš zastopnik na najvišji m mestu pojasnil pristransko postopanje javnih organov. Dr. Šusteršič je predlagal tudi, naj se podeli državna podpora ubogim barjanom. — Važen je bil korak »slovanskega središča«, s katerim so naši poslanci naznanili hrvatskim zastopnikom, da so pripravljene z njimi stopiti v skupen klub. To so Hrvati že prej želeli, a katoliški poslanci seveda niso mogli tega storiti, ker so sedeli kranjski liberalci v hrvatskem

klubu. Bode-li prišlo sedaj do združenja, to bomo še-le videli.

Katoliškega prestolonaslednika, ki se ne boji pokazati svojega verskega prepričanja, imamo Avstrijci; lahko smo nanj ponosni! Iz lastnega nagiba je prevzel pokroviteljstvo cvetočega katoliškega šolskega društva. Odbor tega društva se mu je prišel osebno zahvalit za to odlikovanje, in ob tej priliki je izpregovoril nadvojvoda Fran Ferdinand pomenljive besede, da namreč priznava domovinsko in versko delavnost katol. šolskega društva, posebno v dobi protirimskega gibanja, ki je obenem protiavstrijsko gibanje in ki se ne more nikdar dosti pobijati. Zraven je obljubil visoki pokrovitelj društvu svojo pomoč v svetu in dejanju. Prestolonaslednik je dovolil, da se te njegove besede smejo objaviti. — Kakor strela z neba so zadele te odločne besede ves avstrijski svet, odmevale so tudi po Nemčiji. Katoličani so se vzradostili od srca, saj ta odločni nastop prestolonaslednika jim je porok za boljšo bodočnost naše Avstrije. Sovražniki vere in države so pa planili kakor besni pokonci. Židovsko in protiavstrijsko nemško časopisje je rohnelo proti nadvojvodi, in tudi v državnem zboru je prišlo do hrupnih prizorov. Socijalni demokratje in nemški radikalci so kar bruhalo psovke na značajnega prestolonaslednika; vsi drugi poslanci so pa obsojali to divje postopanje, jedini češki razgrajč Klofač in pa ljubljanski dr. Tavčar sta potegnili s sramotilci presvetle naše vladarske hiše. Vsi Slovani so bili po pravici razburjeni nad dr. Tavčarjem; nò, mi pa, ki vemo, kdo je Tavčar in kake baže je ta advokat, mi se nismo prav nič čudili. — Vlada in večina drž. zbora je potem odločno zavrnila napad na prestolonaslednika. Bog nam ga ohrani!

Češt so dobili od cesarja lepo darilo zato, da so omogočili delo v drž. zboru. S posebnim pismom je namreč vladar ustanovil v Pragi na svoje stroške umetniško galerijo (to je nekak muzej) za moderno slikarstvo, kiparstvo in stavbarstvo.

Nemški prestolonaslednik je prišel dne 14. aprila na Dunaj na obisk k našemu cesarju. Vspregel ga je cesar jako prijazno. Ob tej priliki se je obnovilo prijateljstvo med Avstrijo in Nemčijo. Govorice, da se zaroči nemški prestolonaslednik s hčerjo pokojnega Rudolfa, se niso uresničile.

Nemrti na Ruskem so nekoliko pojenjali, ker je odjenjal — car. Odpustil je vsem dijakom, ki so se vdeležili upora; tudi ves čas, ki so ga zamudili v šolah, jim bo zaračunjen, kakor bi se nič ne zgodilo. Vrh tega je obljubila ruska vlada dijakom več slobode. Vendar mir še ni zagotovljen, v Odesi so zaprli kar nakrat poldrugi tisoč ljudi; ker so se bali novega upora. Za 1. maj je že pripravljeno po vseh mestih vojaštvo, ker pričakujejo delavskih izgredov. In do nemirov pride takrat gotovo, saj je pred nekaj dnevi samo v Petrogradu ustavilo delo 80.000 delavcev.

Angleži in Burt se zopet pogajajo — tako pišejo angleški časopisi. A brez dvoma so to le pobožne želje oslabljen h Angležev. Sedaj so dobili v Afriko tistih 30.000 konjenikov, katere je zahteval lord Kitchener, da pozoblje še tistih par tisoč ne-

begljivih Burov. A kaj! 30.000 sestradanih ljudi, ki niso videli še nikoli bojnega polja, ki ne znajo niti orožja rabiti, — to mu bo prej v nadlego in škodo kakor v prid. Pa še drugega neprijatelja so dobili Angleži: črni zamorci se jim upirajo, in v Natalu je nastala že kar cela ustaja; prej so se Angleži potegovali za črnice proti Burom, češ da imajo iste pravice; zdaj je pa ukazal angleški general French pretepati zamorce, če bi ne ubogali. To jih je pa kajpada razerdilo in uprli so se. Poleg tega je pričela razsajati precej tudi črna smrt — kuga. Vse to nagiba Angleže, da bi tako radi sklenili mir. Toda če ne mislijo priznati popolne neodvisnosti Burov, vse sklepanje nič ne pomaga. Krüger je izjavil, da niti on niti kak drug člen njegove vlade ne podpiše takega miru, to pa zato, da se tem lažje zopet upre pozne še burski zarod.

Is Kitajske se slišijo zopet čudne reči. Kitajci so menda zažgali cesarsko palačo v Pekinu, prav tam, kjer je prebival vrhovni poveljnik evropejskih čet, grof Waldersee. Rešil se je grof le s tem, da je skočil skozi okno in tako ušel gotovi smrti. Pač pa je našel smrt v plamenu nemški general Schwarzhoff. Tudi sicer so se jeli gibati Kitajci. Boksarski general Liu je nabral zopet 10.000 vojakov. Med tem pa harantajo evropski poslaniki, koliko bodo zahtevali odškodnine. Nemci hočejo bajé 240, Rusi 340, Francozi 260, Angleži in Japonci po 100 milijonov mark odškodnine; druge države še niso povedale svojih zahtev. Samo Amerikarci se protivijo, češ, da je to previsoka odškodnina — Glede Mandžurije še sedaj nismo v Evropi na jasnem. Rusija namerava bajé siloma pridobiti to pokrajino, če je Kitajci ne bodo dali prostovoljno. Japonska se pa za ta slučaj oborožuje ter že skoro napoveduje vojno. Če bi v slučaju vojne pritegnila k Japoncem še Angleška, potem bi bilo za Rusijo nekoliko nevarno na morju; na suhem seveda ne. Zato pa Rusi zavlačujejo vso stvar, med tem pa dovršujejo sibirsko železnico in množé svoje čete. Kako se razvije ta zamotana stvar, o tem ne moremo reči še nič gotovega.

Anarhistička zarota. V italijanskem kraju Bosario so zasledili zaroto anarhistov, kateri so sklenili umoriti ruskega carja in nemškega cesarja. Ujeli so le enega anarhista in naši pri njem pisma, ki se tičejo te zarote. Kak drug anarhist je pa morda že na potu, da poskusi svojo srečo.

Portugalski prostozidarji so dosegli že deloma svoj namen. Zaradi zadnjih protiverskih izgredov je že liberalna vlada razpustila celo vrsto samostanov. Sv. oče so poslali portugalskemu kralju lastnoročno pismo, v katerem ugovarjajo preganjanju verskih družeb. Kralj je odgovoril Lizabonskemu kardinalu, da se bo že posvetoval z vlado, kaj bi se dalo ukreniti. Kaj mu bo svetovala liberalna vlada, to ni težko uganiti.

Švedlja in Norveglja sta dve državi, vsaka popolnoma za se; vsaka ima svoje ministre, svoj državni zbor — le kralja imata skupnega. (Tako državno razmerje imenujemo s tujo besedo »personalna unija«). Že delj časa sem sta si obe deželi precej nasproti; lahko si mislimo, da ima potem kralj težko stališče. Pred par tedni je sklenila švedska vlada, da sezida nekaj trdnjav — ob meji nasproti Norveški. Kralj pa tega sklepa ni hotel podpisati,

in zdaj sta si vlada in kralj v nasprotju. To bi bilo ravno tako, kakor če bi hoteli Ogrri sezidati trdnjave na svoji meji ob Štajarskem in Nižjeavstrijskem. Kako se bo razvzlatlo to vprašanje, še ne vemo. Najbrže za enkrat Svedi še ne bodo zidali trdnjav proti Norvegom.

Narodno gospodarstvo.

Vrtni koledar.

Maj.

Drevje. Mrčes je v tem mesecu najhujši. Gosenice je treba mastiti, listne uši preganjaj s tobakovo vodo zjutraj pred solncem, krvave uši zatiraj z mastenjem z ostro krtačo. Mladike na deblu se odščipavajo nad četrtim peresom. Drevo, ki ravno odcvetava, potrebuje moče. Ne zalivaj ob solncu.

Trta. Prve dni se še lahko sadi. Če cepiš z ohranjenimi cepiči, deni jih nekaj ur poprej v vodo. Ne rabi preveč zagnalih cepičev; 2—3 dni pred cepljenjem trto omandaj. Proti strupeni rosi škropi z modro galico. Prvič, kadar razvije kakih 6 listov, drugič čez 4 tedne, tretjič v avgustu. Proti črvi (grozdnemu kiseljaku) z ostrimi curki preperi grozdko z mrčesno močo (tobakova voda in mazljivo milo ali mrčesni prah). Proti plesnobi žvepljaj le ob vročih dneh. Žvepljaj prvič, ko trta grozdko pokaže, drugič pred cvetjem, in tretjič kmalu, ko dobro odcvete. Kasneje le, če je bila prejšnje leto prav huda. Če plesnobo že vidiš, je prekasno, a koristno je žvepljanje, da se uniči bolezen za prihodnje leto. Koncem meseca vinograd drugič prekoplji.

Vrt se čisti, trebi, rahlja. Sejaj zgodnji ohrovt, kolerabo, grah. Novo zelandsko špinačo sejaj na vsakih osem dni, sejaj fízol, kumare, buče, redkev. Do srede meseca naj bodo dovršeni nasadi zelene, čebule, majarona. Ob koncu meseca posejaj endivijo in rapontiko. Presadi na toplem vzkaljene buče, kumare, dinje. Sadi zelje, vezno solato, peso. Proti močnemu mrazu je treba pokrivati melone, buče, kumare; tako tudi proti obilnemu dežju, da ne zgnijó.

Cvetlice. Presadi sadike marcijeve setve. Posejaj še enkrat enoletnih cvetlic, da dobiš cvetočih dalje časa. Vse cvetlice iz zimskih prostorov presadi na prosto, če ni izjemnega mraza. V marciju in aprilu vzgojene sadike (iz semen) in prezimele rastline deni na gredice. Vsadi georginine gomolje in šmarnice. Če hočeš imeti lepo trato, kosi vsake tri tedne. Boj z mrčesi. Zalivaj od srede maja zvečer.

Polje. Seje se kuruza, fižol, proso. Krompir še prvič okoplje, korenje in pesa prvokrat opleve. Lucerna in rdeča detelja dasta prvo košnjo.

Listek.

Cvetko Krivelj.

(Konec.)

Ondi si v izposojilnici izposodi črn frak ter si kupi bele rokavice ter belo zavratnico. Iz fraka se je širil sumljiv duh po kadilu, ker je dan poprej služil pri nekem pogrebu, pa to opravniku ni delalo nobene preglavice. Dal mu je dosti opravila nagovor, ki ga je snoval za ministra; hotelo mu je biti nekoliko tesno okrog srca, ko je stopal po stopnjicah, vodečih v ministrovo pisarno. Na vprašanje, če bi mogel govoriti z ministrom, mu služabnik pokaže sobo, kjer naj počaka, da ga oglasi in mu naznani, kdaj ga bo minister voljen sprejeti.

Bil je star, na videz dobrovoljen strežaj.

»Oprostite, da vas nadlegujem; preponižno pokorno bi rad prosil avdijence pri njegovi ekscelenci,« ga ogovori Krivelj.

»Ali ste klicani sem?« vpraša strežaj precej moško in nekam oblastno, opazivši ponižno postavo Kriveljevo.

»Klican? O ne; vse prej kot to. Jaz sem Cvetko Krivelj, opravnik deželnega sodišča v M.«

»Tako — tako — Cvetko Krivelj — malo smešno ime. Pa kaj iščete pri nas, gospod Krivelj?« nadaljuje strežaj ter se samozavestno zravna po koncu.

Njih ekscelenco gospoda ministra bi najpokornejše prosil, da bi me blagovolili povišati na izpraznjeno pristavovo mesto v Štorovem.«

»A tako!« odvrne oni. »Iz istega vzroka je bil že danes neki gospod tukaj. Njegove ekscelence pa pred enajstem ne bo v pisarno. Zato ste vi vseeno lahko prvi, ki prosiš osebno za izpraznjeno mesto, kar je gotovo velika sreča za vas; kajti kdor prej pride — saj poznate pregovor. Kar tule sedite in počakajte nekoliko. Kadar ekscelenca pride, vas takoj oglasim. Navadno gre skozi prednja vrata v svoj kabinet; vam že povem, kadar bo čas. Le sedite, gospod Kri — kako že — a že vem — gospod Cvetko Krivelj.« Smejoč se odide s kopico aktov v roki.

Krivlju se začno porajati raznovrstne misli v glavi. To pa je čutil, da so velevažni trenutki, katere živi, da je na razpotju življenja.

Med tem preteče precej časa. Tu vstopi tuj gospod v fraku in cilindru ter gre naravnost proti

vratom ministrovega kabineta. Bil je brez dvoma prosivec za izpraznjeno mesto pristava v Štorovem.

»Slišite, vi, pst, pst!« naredi Krivelj. »Kam pa mislite iti? Saj ministra še ni. Kadar pa pride, sem pa že jaz določen za avdijenco.«

Neznani gospod se obrne h Krivlju ter se pri pogledu nanj komaj zdrži smeha.

»Nič se ne bojte,« pravi. »Saj vas rad pustim naprej. S kom mi je čast govoriti?«

»O prosim, čast je na moji strani,« odvrne Krivelj kolikor mogoče uljudno ter se poklanja enozadruhim. »Jaz sem opravnik deželnega sodišča v M. Cvetko Krivelj.«

»In kaj bi radi pri ministru?«

»Svojo pravico!« odgovori Cvetko s prejšnjo odločnostjo.

»No tiste vam pač ne bode odrekel. Ali pa poznate ministra?«

»Ne — kako tudi — toda vseeno bi prej preponižno prosil, s kom mi je —«

»Že res — jaz — jaz sem velik revež, od vseh odvisen, jaz sem nekaj takega, da vedno leti vse nadme.«

»Aha — zato prosite za pristavovo mesto v Štorovem?«

»Kaj še!«

»A da ne, res ne? — No potem mi je že zopet laglje pri srcu. Imel sem vas za tekmeča. Toda dovolite mi,« pravi, gospoda natančneje ogledujoč; »jaz bi vas na nekaj opozoril — v vašo korist. Vi še belih rokavic in bele zavratnice nimate. Ali si upate taki k avdijenci.«

»Zakaj ne? Zavratnica in rokavice ne narede moža, posebno če so tako slabe, kakor so vaše.«

Cvetko je pri teh besedah nehote skušal skriti svojo levo roko. »Ali ste opazili, da imam levico kar nekoliko ovito?« praša prestrašen. »Ko sem rokavice natikal — resk — pa so se raztrgale kot pivni papir, dasi so čisto nove. Drugih si pa ne morem več kupiti. Ali menite, da ekscelenca opazi to ali mi mogoče še zameri?«

»Gotovo ne,« ga pogovarja oni. »Gledal ne bo toliko vaših rok, gledal bo bolj na vašo glavo.«

»Na mojo glavo? No, moja glava — to ima — hočem reči, ta že dolgo ni več moja.«

»Ni več vaša! Čigava pa?«

»Mojega predstojnika. Tale glava — jelite, od zunaj se ji ne vidi — je njegova desna roka. Vedeti morate namreč, da —« tu se kar iznenada ustavi.

»O le povejte, kar vam je na jeziku: le povejte, kar vas teži, morebiti vam jaz lako pomagam. Kar brez skrbi mi zaupajte. Toda čakajte za trenutek; pogledati moram, če naju ne bo kdo motil.«

Tuji gospod gre skozi vrata; Krivlju se je zdelo, da je z nekom govoril. Za par trenutkov pride nazaj in prisede h Krivlju.

»Tako, zdaj pa le na dan z vašo rečjo. Vaš sodnik pošilja jako obširna in natančna poročila, kolikor sem — slučajno slišal. Zadnje novo leto je bil menda celo odlikovan z nekim redom, če se ne motim.«

»Bil je, bil. No tistega mu ne zavidam. Toda bridko je, če mora človek gledati, kako to, kar je z velikim trudom pripravil, uživajo drugi, sam pa trpi pritem lakoto.«

»Ali se tiče vaših zadev?«

»Da, da, tisto pripravljeno — hočem reči, tista poročila delam jaz. Sploh vse, kar od našega sodišča pride na ministerstvo, vse naredim jaz. To samo vam povem na tihem. Pred ministrom bi se ne hotel bahati s tem, še manj zmanjševati zasluge svojega predstojnika; toda črno se mi stori pred očmi, kadar pomislim, kakšno kvalifikacijo je zadnjič naredil o meni, kakor bi bil jaz res kakšen tepec, jaz, ki mu naredim vse, da mu ni treba drugega kot podpisati. Dobro ve, da se sme zanesti name, zato niti ne prebere ne, kar mu dam podpisati, celo najvažnejših listin ne. Tega gotovo ne bi storil, če bi ne bil prepričan, da je vse v redu; in da je vse v redu, priča red, ki ga je bil dobil.«

»To pa seveda ni prav, če je res tako,« meni neznanec. »Toda za trditev, da vaš predstojnik niti najvažnejših listin ne prebere, preden jih podpiše, bi pač morali imeti kakšen dokaz.«

»Saj ga tudi imam!« mu seže navihani Cvetko v besedo. »Imam ga pri sebi. Vi ne verjamete, sicer bi se ne smejali tako dvoumno; imate me gotovo za obrekovavca. Toda ali se mi boste še tako neverjetno smejali, če vam pokažem neko pisanje? Samo obljubiti mi morate, da stvar ostane med nama. Kajti dotični dokaz mislim tudi ministru pokazati le v najhujši sili, ker svojemu predstojniku nočem škodovati. Meni je samo na tem, da bi bil povišan, da bi potem mogel vzeti svojo nevesto, vdovo pristava Frumana.«

»Kakšno pisanje je to?« radovedno bara tuji gospod.

Cvetko potegne pisanje iz žepa.

»In vi obljubite —« ga praša Cvetko obotavljajoč se.

»Da cela stvar ostane med nama,« pritrđi mu neznanec.

»Glejte, tukaj je naš deželni sodnik podpisal svojo smrtno obsodbo.«

»Kaj? Svojo smrtno obsodbo?« Cvetko smehljaje poda gospodu papir.

»Bila je to od mene majhna vragolija, katero sem mu naredil iz hudomušnosti, ker je napravil o meni tako izpričevalo na ministerstvo,« se izkuša opravičiti Krivelj nekoliko v zadregi.

Z zanimanjem in strmenjem bere neznanec obsodbo, podprto in utemeljeno z razlogi, ki so pričali o prebrisanosti pisavčevi. Na podpisu pa se je zlasti dolgo mudilo tujčevu oko. Potem zmaje z glavo in da Krivlju pisanje nazaj.

»No, kaj pa sedaj rečete?« praša ta, spravljajoč papir v žep.

»Da ste prebrisana buča. — Ker ste se tako zaupno obrnili do mene, bi vam svetoval, da bi tega dokaza ne rabili nikjer več. Na vsak način ste s tem zlorabili zaupanje, ki ga ima predstojnik do vas. A taka zloraba — oprostite mi — se mi ne zdi plemenita ter bi je nikomur ne bilo priporočati.«

»To je tudi meni samemu hodilo na misel,« preprosto in odkritosrčno pritrđi Krivelj. »Zato sem stvar mislil porabiti le v najhujši sili. Imate res čisto prav; bilo bi zahrbtno, izkoriščati to listino, zato jo »tako raztrgam, da pozneje ne bom imel izkušnjav. Pri teh besedah vzame obsodbo iz žepa ter jo raztrga na drobne kosce. »Tako! Videti hočem, če bo minister verjel samim besedam, da sem vreden in sposoben višje službe. Ne verjamem dosti.«

»Zakaj ne? Pri možu se ne gre za besede, ampak za značaj in zmožnosti.«

»To moja nevesta tudi pravi.«

»Ali niste izrekli imena Fruman?«

»Da; Fruman, rajnki mož moje neveste, je bil nazadnje pristav v Štorovem in dobro znan z ministrom. Zato mi je Malka naročevala, naj eksclenco opomnim nanj.«

Gospod ga nekaj časa pozorno gleda, potem pa pravi:

»Ali vam je ravno na tem toliko ležeče, da bi postali sodnik? Če bi bil jaz na vašem mestu, bi rajši postal nadtajnik pri kakšnem prizivnem sodišču; taka služba tudi več nese.«

»Saj bi tudi meni ugajalo kaj takega, toda — bojim se, da bi bilo to preveč zahtevati; gospod minister mi še lahko zameri, če bi —«

»No, no, preveč ponižnosti tudi ni dobro. Vsakdo mora o svoji sposobnosti imeti pravo naziranje in se svoje vrednosti zavedati, kolikor je prav.« Nato gospod vstane in nadaljuje: »Želim vam za vse obilo sreče. Le pojdite mirni zopet domov. Prepustite meni, da jaz v vašem imenu povem ministru, kar on sme slišati, in gotovo bo pravičen do vas.«

»Kaj vam ne pride na misel?« vzklikne Krivelj. »Svoje zadnje helarje sem potrošil za pot in za obleko in zdaj naj bi še ne govoril ne z gospodom ministrom!«

»Če vam pa rečem, da bom jaz —«

»Vas še ne poznam ne,« se upira Krivelj odločno. »Nazadnje se vendarle potegujete za tisto mesto v Štorovem, zato bi mene radi spravili s poti. Zato mi svetujete, naj bi si izbral kaj drugega, da bi lepo šel zopet domov — kaj?«

»Le pomirite se. Me bote že še izpoznali in, kakor upam, tudi ohranili v dobrem spominu. Jaz bom zdajle poprašal, če je minister že prišel. Vi pa počakajte, če že nočete drugače, in če se več ne vidiva, ostanite zdravi in srečni.«

Pritem ponudi Krivelju roko in odide.

Cvetko Krivelj ni vedel, pri čem je. Komu se je neki zaupal tako neprevidno? In kdo je to, da se je tako branil, povedati svoje ime? Ali je bil tekmeč za službo v Štorovem, ali ne? Premišlja in premišlja; potem sede nazaj in čaka, zatopljen v različne misli.

Predrami se, ko se nenadoma odpró vrata, držeče v ministrov kabinet; prikaže se dobrovoljni strežaj, s katerim sta v začetku govorila, z nekim pisanjem v roki, katerega poda strmočemu Krivelju, rekoč:

»Od njegove ekscelence gospoda ministra. Moral je hitro k neki seji, zato ni več mogoče govoriti z njim. Saj je tako tu notri v pismu odgovor na vašo prošnjo.«

»Jejha!« se Krivelj zagrabi za glavo, kateremu se je začelo nekoliko svitati, »to bo pa moja smrtna obsodba!

S tresočimi rokami odstrani zavitek. Notri je bil bankovec za sto kron in naslednje besede: »Veseli me, da sem v stanu sporočiti vam, da vas predložim Nj. Veličanstvu za izpraznjeno nadtajniško mesto pri prizivnem sodišču v N. Zraven imate priloženo majhno odškodnino za pot in napravo ob leke. K povišanju in proki vam želeč obilo sreče se bilježi Vaš N. N., pravosodni minister.«

Krivelj od ginjenja in strmenja zazeva, da že ni bilo več lepo. Za nekaj časa vpraša strežaja: »Pa — kako je vedel — saj z ekscelenco nisem govoril niti besedice!«

»No, mislim, da sta se dosti dolgo razgovarjala,« odvrne strežaj smeje.

»Ja sem se razgovarjal z njim? Kje neki?«

»Kje? Ravno prej — tu v tejle sobi.«

»Kako? Tu — tu — ali je bil to —?«

»Njega ekscelenca gospod pravosodni minister,« potrdi strežaj.

»In jaz — lahko noč!« Več Cvetko Krivelj ni spravil iz sebe. Kar zavrtelo se mu je v glavi. Kako je prišel iz sobe, kako preletel stopnjice, tega se ne spominja več. Ko se je še isti dan peljal domov, se je v kratkih odmorih samemu sebi smejal na ves

glas. Sopotniki so ga imeli za norca, a bilo je samo veselje, pravcato veselje, katero je kmalu delila z njim vesela nevesta.

Odlok, s katerim je bil imenovan na novo mesto je došel že čez nekoliko dni. In tedaj je prišla vrsta, čuditi se, na deželnega sodnika. Ko je častital Krivelju, je kislega obraza pristavil:

»Brez dvoma imate to imenovanje zahvaliti prav izrednemu slučaju.«

»Vidi se, da bo res kaj takšnega,« odgovori novopečeni nadtajnik. »Dostikrat so prav kakšni posebni vzroki, ki dovedejo koga do sreče. Meni je celo znan slučaj, kjer se je to zgodilo zaradi neke smrtne obsodbe.«

»Zaradi smrtne obsodbe? Ni mogoče! Ta slučaj mi morate ob priliki povedati,« meni sodnik z začudenim smehom.

Cvetko Krivelj se je tudi smejal, povedal pa ni ničesar. Da je bil skoraj gotovo iz istega vzroka gospod sodnik nedolgo potem prestavljen v pokoj, češ, da je že prestar za službovanje, tega ta seveda tudi ni slutil.

Krivelj pa je zapomnil zase in za svoje podložne uradnike zlato pravilo: Ne podpiši nikoli, česar nisi prebral! —

Spomini na rokovnjače.

(Spisal Lovro.)

Navadno se hvalijo stari časi, koliko je bilo takrat drugače; mladina ni bila tako poredna, dosti jih z dvajsetim letom ni bilo tako zrelih, kot so sedaj z desetim. Tako zlasti radi pripovedujejo stari ljudje.

Kje je temu iskati vzroka? Ali je bilo res toliko boljše? Za nekaj stvari je bilo pač boljše, kajti splošno se res sme reči, da svet v nobeni stvari tako ne napreduje kot v hulobiji in razuzdanosti. V drugih rečeh pa je bilo tudi slabo ali še slabše kot dandanes. Človek jako rad hvali, kar je minilo; zlo, ki je občuti v trenutku, se mu zdi veliko hujše, kot pa zlo, ki je že zdavnaj prešlo, ki se obnavlja le še spomin nanj. In prav to je povod, da se hvali toliko preteklega časa, a misli, kako slabo, koliko hujše je sedaj.

Koliko so morali pretrpeti naši predniki od rokovnjačev! Nihče si ne more predstavljati, koliko sitnosti, koliko strahu so jim prizadeli roparji, tatovi, cigani ali kako naj jih še imenujem. Več kot tristo let je trajala ta nadloga po naših slovenskih deželah. Ljudje so že mislili, da mora tako biti, da drugače sploh biti ne more.

Dandanes pa že gine spomin nanje. Le starejši ljudje jih še pomnijo, toda ti izmirajo in kmalu ne

bo nikogar, ki bi nam kaj povedal o onih znamenitih tatovih. Ker bi cenjenim bravcem „Domoljuba“ rad povedal kaj zanimivega, sem premišljeval in tuhtal, kaj bi se jim dalo povedati. Tu se spomnim, da sem v domači vasi že marsikaj slišal o rokovnjačih, slišal tudi kaj takega, kar še nisem prav nikjer bral. Zato sklenem več izvedeti o njih in za pisati. Povabil sem tri može, stare, resne, izkušene može, ki so že kaj videli, pretrpeli. In kar sem izvedel od njih, to povem vam.

Na Jami pri Kranju je živel v 17. stoletju neki Kljukec, naš narod ga še pozna po pripovedkah o lažnivem Kljukcu, ki je menda ravno isti. Hodil je precej časa v šolo, potem pa jo je obesil na kol in se začel klatiti od kraja do kraja. Ljudje so se ga zelo bali, ker so ga imeli za črnošolca ter mislili, da zna kdovekaj narediti. Polagoma so se mu pridružili še drugi klativitezi in nemaniči, tako da je nastala cela tatinska družba ciganov, izprijenih študentov in vsakovrstnih drznih pobalinov.

Tak je bil začetek rokovnjačev.

Imenovali so jih različno: rokovnjač, rokomavh, ker je bila med ljudstvom razširjena prazna vera, da morejo z mrtvo otroško roko izvrševati različna čarodejstva, zlasti da se morejo z njo storiti nevidne. Po Notranjskem so jih imenovali plajšarje, ker so nosili široke, temnobarvane plašče ali plajše, segajoče čez kolena. Da so jim dajali v njih nenavzočnosti tudi častno ime tat, potepuh, vagabund, cigan, razbojnik itd., se razume samo po sebi; le lepega imena baraba še takrat niso toliko poznali kot dandanes; zato jih pa tako — kar je res škoda — niso mogli nazivati.

Polagoma so si uredili kar celo državo. „Papež“ njih vrhovni poglavar je imel neomejeno oblast čez življenje in smrt svojih podložnikov; na strani je imel dvanajst svetovalcev, kapitanov imenovanih, ki so smeli križem nositi svoje malhe. Ob gotovih časih so se shajali k shodom, ki so jih imenovali »kurjavšča“. Pri teh so smeli biti le moški, ženske so z otroci nekoliko oddaljene čakale konec zborovanja. Govorilo in pretresavalo se je, odkod preti kaka nevarnost, kaj se tuintam govori o njih, kam se bo naprej najboljšo obrniti.

Nazadnje je „papež“ tega ali onega pohvalil, dal potrebna navodila in povelja, potem pa so vsi zagnali glas: »Alo na finfranje!“ Prihitele so ženske, pripravile veliko pojedino, potem pa so se jeli veseliti, jedli so in pili ter peli svoje pesmi.

Bilo jih je vedno dosti, ker je bil lasten zarod in ker so razentega prihajali še novi vojaški beguni, ubegli jetniki, sploh vsakovrsten izvržek človeštva. Po mestih, trgih in vaseh so imeli svoje pristaše, ki so jih o vsem poučevali, opozarjali jih na nevarnost

ter odkupovali nakradeno blago. Take službe so opravljali denarja pohlepni in požrešni berači, posli, včasih celo hišni posestniki, kmetje ali krčmarji, čestokrat uradni sluge sami. Na ta način so lahko izvedeli; ljudje so jih pa imeli za čarovnike, katerim ni nobena reč neznan.

Glavni sedež so imeli v kamniških planinah. V dolgi bistriški dolini so velikanske gošče od Stranj, eno uro nad Kamnikom, tje do vrha planin in na oni strani do Solčave in še dalje. V zaraslem lesovju, v oni samoti so oddaljene divjine, kamor včasih, ko še niso tako skrbno čuvali gozdov, več desetletij ni stopila poštena človeška noga. Te gošče so bile dom rokovnjačev. Tu, kjer so se redile le divje zveri, se je redil tudi — izvržek človeštva. Tu se je pajdašil z zverjadjo, zato ni čuda, da se je tudi sam popolnoma pozveril.

Pravo središče rokovnjaškega kraljestva je bilo ob kranjsko-štajersko-koroški meji nad izvirom Savinje in kamniške Bistrice. Goli vrhovi, ki se vrste okrog očaka Grintovca, so bili rokovnjačem prirodna trdnjava. V tej divjini je stoloval rokovnjaški „papež“, vladar države postopačev in tatov v državi poštenih ljudi Podružnice je imel za Korošce na planinah nad Črno in Železno Kapljo, za Štajerce v gorah med Solčavo in Gornjim Gradom in za Kranjce v »Udnem borštu« poleg Kranja.

Posebno drzni so bili v prvi polovici devetnajstega stoletja, ko so jim „papeževali“ veliki Groga, črni Jurij in Dimež.

Bili so rokovnjači mnenja, da ima vsak pravico do vsakega imetja. Prišel je v hišo, zaloputnil vrata za seboj, stopil pred nje in udaril z gorjačo, katere so vsi rokovnjači nosili, ob tla; to je bila prošnja. Govoril ni nič. Gospodinja ga je morala prašati, česa danes najbolj želi. Kar je hotel, so mu morali dati. Če je kdo rekel da sam ničesar nima, je zarenčal nad njim: „Vem, da imaš, sicer bi ne bil prestopil tvojega praga. Ker pa imaš, moraš dati meni, ki ničesar nimam, saj imam ravnotako pravico živeti kakor ti.“

Če kdo ni poznal njegove navade ter čakal, da pove sam, kaj bi rad, se je zadržal nad njim: „Dedec, daj!“ ali „Baba, daj!“

Previden človek se ni upiral; kdor se je obotavljaval, je kaj lahko čutil težo rokovnjaške gorjače. Vrata so bila zastavljena, klicati na pomoč ni smel, rad ali nerad je moral dati, sicer je nepridiprav razbijal, preklinjal in razmetaval, dokler mu ni prišla prava reč v roke. Tirjali so največkrat hrano: moko, svinjsko meso, klobase, maslo, slanino, včasih tudi obleko.

Prišla sta dva rokovnjača k hiši. Pod kapom sta stala dva lonca, da se je kapnica lovica vanje.

Rokovnjač je dregnul s svojo težko steklačo vanje ter jima predrl dno; potem sta šla nadlegovat gospodinjo. Gospodar je bil na skednju ter videl, kaj se je pred hišo zgodilo. „No kaj bi pa rada?“ jih vpraša. „Kaj si pa na oni strani hiše napravil?“

„No, no, kaj pa?“ je začel prav lepo govoriti. „Kaj bom neki napravil?“



Kip Matere Božje v votlini lurški.

„Steklačo ti bom potegnil iz rok, pa te bom oplaknil enkrat! — Ti jima hitro daj, ta dva naj pa gresta!“

Molče sta vzela in šla.

Enkrat je prišla precej pripravna rokovnjaška, Travnova Nežica.

„O Mica, zdaj mi boš pa malo masučka dala; saj za drugo te ne prosim.“

„Vsega ti dam, kar ga pridelamo.“

„O Bog in sveti križ božji, kaj ga res nič ne dobote?“

„I ne omede se ne!“ ji odvrne hitro gospodinja Mica.

„Čaki, ti bom pa jaz pomagala.“

Pa je šla v bližnji gozdlič ter prinesla nekaj korenin, da so jih dali živini med klajo in rezanico

Pa je res pomagala. Zato so ji pozneje radi dali malo „masučka“.

Ker so vedno bivali po gozdih in goščah, je dobro poznala korist in zdravilno moč posameznih rastlin. Povedati pa ni hotela, kakšne korenine so bile. Olupila jih je prej in jim odtrgala lističe, da jih ni bilo moč spoznati. „Zakaj pa ste jim lističe potrgali, da bi jih še mi poznali,“ so ji rekli domači. „O vam jih bom pa enkrat pokazala,“ je odgovorila; pokazala jih pa vendar ni nikdar.

Navadno je prišla k hiši ženska, ž njo pa kak m ž ali mladenič. Takemu je enkrat rekla hišna gospodinja:

„Kako si še mlad, pa tak junak; delaj bi, delaj.“

„Kaj bom delal? Moj oče ni nikoli delal, pa je lahko živel, jaz tudi ne bom delal.“

Če se jim je dajalo, kar so hoteli, in se jim ni nagajalo, so bili dobre volje in prijazni z ljudmi.

Ko je pastir gnal živino na pašo, je srečal več rokovnjačev. „Vidiš, fant — mu je rekel eden izmed njih — tegale vola sem jaz kupil od tvojega očeta pa sem ti pozabil dati „šenkengo“. Tukaj jo imaš, da ne boš jokal.“ Pa mu je dal par desetice.

Hodili so zelo čudno napravljeni. Ženske so nosile svilnate robce za vratom, kakor v starih časih neveste; bile so večinoma pofigane, to se pravi, da so imele na glavi bele peče, tako zavezane, da sta ogla štrlela kvišku.

Na roki so imele platnene malhe in v njih lonec zavezan; pa so si kar same izbirale, kakšnega mleka hočejo.

(Konec prib.)

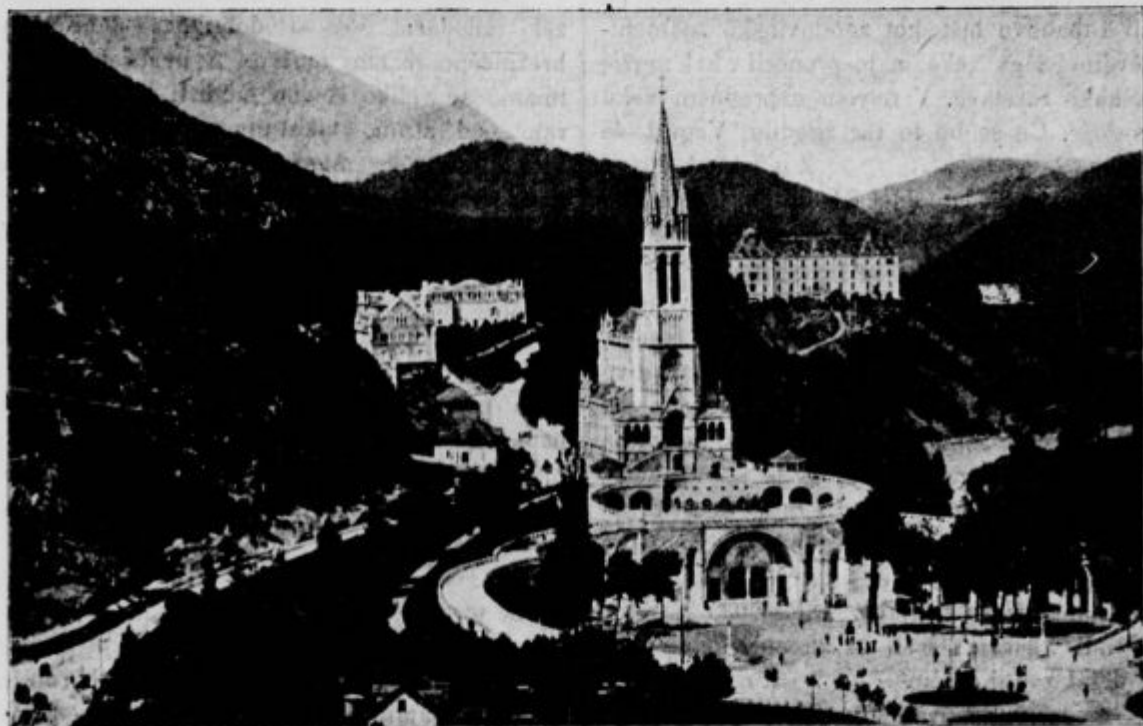
Dopisi.

Iz Metlike. Slučajno sem dobil v roke predzadnjo številko »Rodoljuba«. Ta pa zna — sem si mislil, ko sem nekoliko vrstic prebral. Uboga nerazsodna masa, (tako namreč imenujejo liberalci preproste

kmete) ki to bere in ki mora take otrobe požirati! »Vzdrami se, dragi slovenski kmet, otresi se verig, katere so ovili naši duhovniki krog tvojih udov.« »Kmet ne sme biti drugemu podložen kot Bogu in cesarju, duhovniku pa ne«, tako vpije ta »giftna krotka« v članku »opomin slov. kmetu«. No z veselimi srcem poročamo iz Belekrajine novico, da se je pri nas že vzdramil dragi slovenski kmet, in se je vsaj deloma že otresel verig, katere so mu ovili krog njegovih udov — liberalni oderuhi in skopuhi. Prvi je začel v Metliki liberalne verige razdirati nepozabni gospod kapelan Nadrah, in njegovi nasledniki nadaljujejo to dobro delo usmiljenja. Belokranjsko ljudstvo je že spoznalo svoje prave prijatelje, zato

in tudi liberallec naj bo podložen Bogu. Vi, ki znate tako lepe nauke dajati kmetu, ali se sami po tem ravnate? Kako so liberalci Bogu podložni, vemo le predobro, navadno so tako »bogaboječi«, da cerkve nikdar znotraj ne vidijo. Kako so pa podložni cesarju, je najbolje pokazal vodja vseh liberalcev kranjskih dr. Tavčar, ki je v državnem zboru potegoil z najhujšimi nasprotniki Avstrije in glasoval edini izmed vseh Slovanov z nem. nacionalci, ki so vsi proti članu cesarske hiše nadvojvodu Ferdinandu.

Tako znajo samo hinavski liberalci. Res naši liberalci imajo slovenske kmete za strašno neumne, ker mislijo, da jim bodo verjeli vsako budalost in neumnost.



Romarska cerkev v Lurdu.

se ne zmeni za »Rodoljubove« prazne čenče in neslanosti.

Čudno je seveda to, da se Tavčarjev »Rodoljub« toliko repenči in govoriči o duhovniških verigah, ko je ravno dr. Tavčar sam nedavno tako trdo in ostro pisal o verigah notranjskih oderuhov, kateri pa niso — duhovniki. Žalibog, da je to veljalo za celo Kranjsko, ne samo za Notranjsko. Kdor ima pri rokah, naj le pogleda v »Slovenski Pravniki«, spisal dr. Ivan Tavčar, izdala družba sv. Mohora l. 1883, stran 380 in 381. Glejte, taka je liberalna doslednost!

Kmet ne sme biti drugemu podložen kot Bogu in cesarju — tako uđijo ti brezverski liberaluhi. Prav, to je lepo, a ne le kmet, ampak tudi gospod

Na nesramno pisarjenje zadnjega »Rodoljuba« ne odgovarjamo, ker svoje duhovnike ljudstvo pozna dobro, in se mu ni treba tega uđiti še-le iz umazanega »Rodoljuba«. Še nasprotno, ako bi brezverski liberalci kakega duhovnika hvalili, bi bilo to jako slabo spričevalo zanj. Sicer so pa zadnje volitve pokazale dovolj, kdo je pri nas na strani duhovnikov. Deset Lukcev in dva Globočnika v celi fari, to je sad liberalnega učitelja Murna iz Drašič. Lahko je ponosen nanje!

Kar se tiče »babje garde«, pa pokličemo našim liberalcem v spomin Plantanov shod v Metliki in pa občni zbor Ganglove posojilnice, kjer je liberalna »babja garda« igrala glavno ulogo. Ste razumeli, g. Janko Globočnik?

Se nekaj. Tam doli v metliškem Obrhu, kjer se zvedó lahko novice iz celega sveta in kjer se baje tiskajo metliške »cajtenge«, tam se je zadnje dni toliko govorilo in pripovedovalo, kot še nikdar poprej.

Kaj se je neki zgodilo? »Slovenski Narod« je prinesel nedavno ponatisneno neko pismo, katero je baje dobil naš napredni g. župan in o katerem se menda črno na belem bere, da ga bo »ta grdi« vzela. Tako nekako so si vsaj pripovedovale nekatere narodno napredne Eve. Ne vemo sicer, koliko je resnice na tem, a vendar mislim, da ne bo tako hudo, saj ima naš g. župan svojo hišo tako blizo — cerkve. Hudomušni ljudje v Metliki in okolici tudi pravijo, da bi bilo dobro kupiti en velik cekar, v katerega bi spravili županovo hišo kot zgodovinsko znamenitost iz devetnajstega veka in jo prenesli v kak muzej — ali na kako razstavo. V novem naprednem veku je vse mogoče. Če se bo to res zgodilo, Vam že še sporoči Vaš Z n a t e k d o.

Iz Gorij pri Bledu, dne 24. aprila. To je bilo vika in krika pri nas zadnje mesece — zoper našega župana Žumra.

Nad dvajset let je županoval naši občini; znana je njegova prijaznost in postrežljivost do vsakega, znana njegova pravicoljubnost, znano pa tudi njegovo odločno katoliško prepričanje. Zato ima veljavo pri vseh dobromislečih. Samo gotove vrste ljudje ga ne morejo. Ne morejo mu odpustiti, da je šel na katoliški shod kot župan, ne morejo mu odpustiti, da je ves vnet za našo zadrugo in branilnico. Zato mu povsod očitajo hinavščino in faštvno. Pa to jim ni bilo dosti. Zapisali so enkrat v »Slovenski Narod«, da mora tudi v Gorjah sedeti na županski stol mož, ki ne bo držal z duhovščino, ali z drugo besedo: začeti se mora županovati po liberalno kakor na Bledu, kjer se menda cedi med in mleko.

In zato so ravno sedaj — pred občinskimi volitvami — udarili nanj kar z bombo. To je bilo govorjenja in obrekovanja po gostilnah o »strašnih goljufijah« župana Žumra, o »velikanskem neredu« v občinskih računih. Vpili so tako dolgo, da je moral deželni odbor poslati svojega tajnika, ki naj bi pregledal, prerešetal in v »red spravil« vse račune in dokazal, da res manjka v občinski blagajni toliko in toliko tisočev. Pa glej ga spaka! Tajnik deželnega odbora, g. dr. Zbašnik pregleda vse, pa nikjer tistega strašnega primanjkljaja, nikjer nič sledu o goljufiji! Dr. Zbašnik je pri občinski seji uradno poročal, da ni nič goljufije, nič primanjkljaja, pokazalo se pa je, da mora gorjanska občina gospodu Žumru še nekaj denarja vrniti, katerega je g. Žumer za časa svojega županovanja založil v občinsko blagajno.

S tem so zavezani jeziki vsom obrekovavcem, če imajo v sebi le še količkaj poštenosti. Čast našega župana pa je rešena, in tega smo veseli vsi pošteni Gorjanci. — Čudno pa je to-le: Ravno tisti, ki so proti županu Žumru, nasprotujejo tudi našima duhovnikoma ter ju podlo in lažnivo obrekujejo po liberalnih listih — zraven pa pravijo, da niso liberalci. Zdaj jih pa »zastopi«, če jih moreš.

Iz Tržča. Kakor razdraženi sršeni so planili liberalci naši po zadnjem dopisu v cenjenem »Domoljubu«. Ravno njihovi lažnivi odgovori dokazujejo, da je naš dopisnik poročal resnico, ki jih pa tako zelo bôde. Neumno bi bilo odgovarjati tem neumnostim.

Zadnji čas pa so postali naši liberalni kolovodje zelo radodarni. Več »Rodoljubov« so začeli pošiljati brezplačno raznim možem. A hvala Bogu, v Tržiču imamo še veliko število modrih mož, ki niti ne marajo pod streho take umazane cunje, kakoršna je »Rodoljub«, še manj, da bi ga prebirali; zato ga takoj vrnejo pismonoši ali ga pa vržejo v peč; o tem imamo več dokazov. — Slava tem možem, naj bi jih posnemali tudi drugi, do sedaj še morda zaslepljeni!

V »Rodoljubu« in »Gorenjcu« so naši liberalni možje, ki so baje veliki »prijatelji« ljudstva, napadli našo posojilnico, češ da ni bila potrebna itd. Tem napadom odgovarjamo s številkami, iz kojih uvidimo nje potrebo. Posojilnica obstoji komaj mesec dni in ima vlog 23.000 kron, izposodila pa je v tem kratkem času 4800 kron.

Z veseljem zamoremo zreti v bodočnost. Nas pa ne strašijo nespametni napadi nasprotnikov; čem bolj nas seznanijo z ljudmi, tem bolje za nas.

Iz Borovnice: Letošnje leto je viharo leto, ker živimo v samih volitvah. — Na Kranjskem si stojita povsod nasproti katoliško-narodna in liberalna stranka. Tudi pri nas je tako. Liberalcev je sicer zelo malo, a nas vendar hočejo popolno vladati. A ne gre jim tako lahko! — Pri dveh volitvah so že prav »korenito pogoreli«: prvič pri državnoborskih volitvah, drugič pa pri volitvi v krajni šolski svet, dasi so se posluževali liberalci obakrat velikih nepostavnosti. »V tretje gre rado«, pravi pregovor; torej kaže, da bodo tudi pri občinskih volitvah propadli. Tega se pa silno bojé. — Do sedaj so se občinske volitve vedno mirno vršile. V odboru so bili v večini naši možje-kmetje, — kakor je prav ker jih je veliko več kakor liberalcev; če tudi so imeli vso oblast le liberalci v rokah. Letos nam liberalci tudi tega ne privoščijo. Postavili so že zdavno kandidate za novi odbor. A pri tem so izpustili večino naših poprejšnjih, najboljših in najrazumnejših mož. Mesto teh so vzeli liberalcev, ko-

likor so jih imeli — in še toliko drugih naših mož, kolikor jih potrebujejo, da bi ž njih pomočjo lahko zmagali, in nas mogli tako lepo vladati. Naši možje bi v takem odboru, kjer imajo liberalci večino, morali molčati, ker ne bi nič dosegli, če bi tudi govorili. — Skoro dobro vedó liberalci, da jim ta njihov naklep popolno izpodleti, ker se naši možje ne bodo dali preslepiti. Zato si delajo korajžo s tem, da pridno dopisujejo v „Slov. Narod“, blatijo na surov način naše najboljše može ter jih obkladajo z grdimi priimki — kakor znajo le oni; nas druge pa psujejo z „analfabeti in duševnimi revčki“. No, posebno olikano to ni, če tudi delajo to liberalci. — In ravno to jih bo pokopalo. Naj le nadaljujejo svoje lepo delo! Možje, mi pa pozor, dokler je še čas! Ne spletajmo si sami biča, s katerim nas bodo topli liberalci, ne dajmo se preslepiti od nikogar od nasprotne stranke; pripravimo se dobro na bližajoče se volitve, zagotovimo si večino v odboru! S tem najboljše odgovorimo onim, kateri nas zmerjajo z „analfabeti“ in „duševnimi revčki“.

Iz Semiča. Poročam vam žalostno novico. Dne 23. aprila je ubilo Ano Golobič iz Vavpčjevasi št. 13. staro še-le 19 let. Šla je z drugimi delavci v gozd. Bila je nenavadno vesela; pravijo, da je ves čas prepevala Marijine pesmi. Blizo nje so delavci izpodsekovali veliko bukev. Dekletu bi se ne bilo zgodilo nič hudega, če bi bila ostala na svojem mestu. Toda ko je bukev zahreščala in začela padati, je bila tako prestrašena, da je urno planila kvišku in hotela bežati. A tekla je naravnost v smrt. Bukev je padla nanjo, da je bila precej mrtva. Zlomilo ji je rebra in tilnik. Bila je ves čas pametna, a zato trdno upamo, da je bila pripravljena. Udje Marijine družbe so jo v velikem številu spremile k zadnjemu počitku. Čez nekaj dni je hotela iti v Ameriko, a modri Bog jo je prej poklical v novo boljšo domovino!

K požaru v Godiču. — Tozadevno poročilo iz Mekinj v št. 6 našega lista drage volje popravljamo, ker smo se prepričali, da se dotičnemu pogorelcu od strani tržaške zavarovalnice ni zgodila nobena krivica. Skodo je cenil zvedenec, katerega je pogorelec sam kot svojega zaupnika naznanil, in je zavarovalnica pogorelcu izplačala še več, nego mu je vsled cenitve dotičnega zvedenca šlo. Vsled navedene cenitve bi bil moral dobiti samo 113 gld. 60 kr., zavarovalnica pa mu je prostovoljno izplačala 157 gld. — Vse to je zadevni pogorelec sam vpričo županstva pismeno potrdil.

Iz Svín pri Moravčah. Mnogim znano Meseljevo družino zadela je v veselih velikonočnih praznikih velika žalost in nesreča. Dasiravno jo je Bog obdaril s premožnostjo, ni jej pa dal veselja nad otroci.

Umrli ji je 2. t. m. zadnji otrok, dorasli sin Martin v cvetu svoje mladosti. Bil je med daljšasa trajajočo boleznijo trikrat previden s sv. zakramenti. Pogreba — veliki četrtek — se je udeležila velika množica bližnjih in daljnih sosedov. Naj tem potom vsi prijatelji te družine sprejmejo zahvalo za izkazano sočutje in pobožni spomin!

Iz Celja. — Prošnja za pomoč v napravo novih orgel in v prenovljenje misijonske cerkve Svet. Jožefa nad Celjem. — Preč. gg. misijonarji bodo 8. septembra leta 1902 pri sv. Jožefu nad Celjem obhajali 50-letnico, odkar tako neumorno in sadonosno delujejo v naši škofiji v čast Božjo in rešitev neumrjodih duš. Da se to praznovanje vredno in dostojno vrši, nameravajo gg. misijonarji napraviti nove orgle v čast presv. Rešnjega Telesa in sv. Cecilije in prenoviti misijonsko cerkev.

Udje bratovščine vednega češčenja presv. Rešnjega Telesa so že dalje časa tako srečni, da molijo vsako nedeljo (razven 2. nedelje meseca) in vsak zapovedan praznik eno uro v tej cerkvi sv. Jožefa pred izpostavljenim najsv. Zakramentom. Gg. misijonarji nam pri tej priložnosti altar silno lepo okinčajo in mnogo mnogo gorečih sveč nam oznanjuje očitno pričujočnost Najvišjega.

Da bi se naša bratovščina za to preveliko dobroto hvaležno skazala, vabi s to prošnjo vse hvaležnike, da prav zdatno pripomorejo oč. gg. misijonarjem v napravo novih orgel in v prenovljenje njihove cerkve.

S to prošnjo spolnuje »bratovščina vednega češčenja« veselo svojo dolžnost, katera je: »goreti za čast presv. Rešnjega Telesa in za lepoto hiše Božje, ter za lepšanje revnih cerkvá«. V to število »revnih cerkvá« se mora gotovo uvrstiti tudi cerkev sv. Jožefa nad Celjem, ker je popolnoma revna in nima nobenega premoženja.

S to prošnjo dajemo tudi vsem hvaležnim priložnost, hvaležnost svojo dejansko potrditi. Kdo še ni skusil milih dobrot oč. gg. misijonarjev? ! Komu ni znano, kako neizrečeno goreče da misijonarji delajo po misijonih? Kdo sešteje kapljice potu, ki jih po leti prelijejo! Kdo more razumeti, koliko mraza da po zimi prestanejo! in vse to — da rešijo duše. O kako neumorao veliko so misijonarji tudi doma storili v minulih zadnjih 50 letih! Koliko duhovnih vaj vodili, koliko grešnikov z ljubim Bogom po dobrih dolgih spovedih že sprijaznili! resnično, delovanje misijonarjev je čez mero mučno — nadčloveško je.

Zatoraj, o hvaležna srca, o le veliko in obilno darujte popolnoma revni misijonski cerkvi sv. Jožefa! — Udje »bratovščine vednega češčenja

presv. Rešnjega Telesa« celjske fare. —

V Celju, na praznik sv. Jožefa 1901.

Opomba. Velikodušni darovi naj se blagovoljivo pošiljati naravnost po pošti ali po popolnoma zanesljivih pobožnih osebah čč. gg. misijonarjem pri sv. Jožefu nad Celjem. (Sp. Štajarsko.)

Slovenski novičar.

Za romanje v Lurdu prihajajo od raznih strani vpraševanja, kar nam je dokaz, da se premnogi zanje živo zanimajo. Odbor je v dogovoru z dunajsko firmo Cook et Son, ki bo prevzela vodstvo, oskrbela vozne listke, stanovanje in hrano na potu in v Lurdu. Cena je začasno določena tako: I. razred K 420, II. razred K 342, III. razred K 255 20; kajpada bi pri tem morali Slovenci računati še vožni listek od doma do Št. Petra na Krasu, ozir. do Reke. Vendar bo odbor udeležnikom že naznanil, kdaj naj pošljejo denar za potnino. Poskrbelo se bo tudi, da bomo potovali le po dnevu, zakaj po pravici se marsikdo ponočnih voženj boji. Tudi še ne moremo natančno zaznamovati dne, kdaj odidemo, le toliko je gotovo, da bomo v Lurdu Veliki Šmaren (15. avgusta). A da se bo moglo ukreniti vse potrebno o pravem času, še enkrat prosimo, naj se vsi, ki resno mislijo udeležiti se našega romanja, prijavijo ali svojemu domačemu župniku ali pa naravnost preč. g. kanoniku Andreju Karlinu v Ljubljano in sicer v teku prihodnjih dni. Odboru je do tega, da spozna, ali se bo prijaviilo dosti udeležnikov za posebni vlak, kar bi imelo kajpada marsikako ugodnost za romarje. Naj dostavimo temu poročilu še to, da je na čelu odboru hrvatskih romarjev preč. g. kan. Cvetko Rubetić, našim somišljenikom že poznat iz zadnjega katoliškega shoda v Ljubljani.

Duhovske spremembe. — V ljubljanski škofiji: Podeljene so bile župnije: Polom (Ebenthal) tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. Jakobu Lebarju; Trnovo pri Ilirski Bistrici tamošnjemu župnemu upravitelju č. g. dr. Josipu Kržišniku.

Kanonično vmeščena sta bila dr. Josip Kržišnik na župnijo Trnovo pri Ilirski Bistrici, ki je bil h krati imenovan kn. šk. duhovnim svetnikom in dekanom trnoveke dekanije. — Tomaž Rožnik, kapelan na Jesenicah, na župnijo Selca. — Stalni pokoj je dovoljen č. g. Mihaelu Horvatu, župniku na Čatežu ob Savi. Castiti gospod Nikolaj Križaj, župnik na Premu, se je zaradi bolehnosti odpovedal svoji župniji ter mu je dovoljen daljši dopust, da si utrdi svoje zdravje. — Premeščeni so bili čč. gg.: Alojzij

Rudolf, ekspozit v Begunjah pri Cerknici, kot župni upravitelj na Čatež ob Savi; Frančišek Dimnik s Trebelnega kot ekspozit v Begunje pri Cerknici; Josip Nagode iz Boštanja na Trebelno; Martin Škerjanec iz Zagorja na Jesenice; Alojzij Wester iz Selca v Zagorje; Jernej Klinec s Čateža kot župni upravitelj v Javor pod Ljubljano; Frančišek Zega, kapelan na Premu, je nameščen kot župni upravitelj ondi.

V mariborski škofiji: Prestavljen je iz Slivnice pri Celju v Čadram č. gosp. Ivan Ivanec. — Č. g. Jožef Sigl pride od Sv. Petra pri Mariboru v Gornjo Polskavo. Začasno na dopostu je radi boleznj č. g. Mat. Zemljič, kaplan v Čadramu.

Umrl je 21. pr. m. bogoslovec I. leta Karol Šali na domu v Češčivasi, župnije Prečine. Uzorni mladenič bil je dve leti pri vojaki, rahlega zdravja lani vstopil v semenišče, ali kmalu čutil v sebi kal boleznj, katero je pogumno premagoval z nado, da ni nevarna, ter v srčnem upanju, da bo ozdravel in kdaj mašnik sv. cerkve. Par tednov pred smrtjo so ga pozvali v vojake, ker še ni bil doslužil. Bog ga je vzel k sebi kot že dosluženega. Daj mu večni mir in pokoj!

Odbor „Slov. kršč. soc. zveze“ se je sestavil tako-le: Predsednik dr. Ev. Krek, tajnika Jož. Gostinčar in Iv. Štefě, blagajnik Jos. Sedmak in knjižničar Fran. Kos. Slenilo se je, dne 16. junija prirediti izlet na Šmarno Goro, na katero že danes opozarjamo somišljenike in bratska društva po Ljubljani in okolici. Po službi božji se bo vršila na Šmarni Gori ljudska veselica.

Umrl je dne 27. aprila v Kamniku vpokojeni duhovnik č. g. Blaž Muhovec v 74. letu svoje dobe. Rojen je bil pokojnik na Breznici 29. jan. 1827, v mašnika posvečea 30. jul. 1854. N. p. v m.!

Katoliško-narodna zmaga v Ribnici. Vesela vest je prišla iz Ribnice. Katoliško-narodni možje so si po trdem boju priborili večino v občinskem zastopu trga Ribnice! Izid volitev je naslednji: 1. virilen glas je liberalen, 2. podobčinska moža katoliško-narodna, 1. podobčinski mož liberalen, v III. razredu vseh 7 mož katoliško-narodnih, v II. razredu istotako sedem naših mož, v I. razredu 7 mož liberalnih, torej med 25 občinskimi možmi 16. katoliško-narodnih mož. Ljudstvo se vzbuja! Slava nevstrašenim možem, ki so šli v boj za pravice katoliško-narodnih volivcev, slava vsem katoliško-narodnim ribniškim volivcem, ki so stali kot skala in po trdem boju dosegli lepo zmago!

Podpora za škrofulozne otroke. Kakor v preteklih letih bo deželni odbor tudi letos nekaterim otrokom podelil podpore po 100 kron iz deželnega zaklada, da jim bo mogoče iti v morsko kopelj v

Gradeži. Dotične prošnje naj se pošljejo do konca maja tega leta deželnemu odboru, morajo pa biti podprte s krstnim listom, z zdravniškim listom ter ubožnim spričevalom.

Velika neprevidnost. V Hajdošah pri Ptujju so streljali fantje na velikonočno nedeljo ter zabili v lesen štor dinamično patrono. Štor se je s silnim treskom razletel, a eden odletelih kosov je zadel v precejšnji daljavi 12letnega Valentina Glažarja v glavo ter ga ubil.

Nova Raiffeiznovka. V Zagradcu je začela poslovati Raiffeiznovka »Hranilnica in posojilnica za občine Ambrus, Krka in Zagradec«. Ustanovni šod je bil 27. febr., na katerem je g. dr. Krek govoril posebno o pomenu Raiffeiznovih posojilnic. Volili smo začasno načelstvo, vložili potrebne prošnje in sedaj imamo že vse v rokah. Daj mili Bog še svoj blagoslov mlademu združništvu, kajti potrebno je bilo, če kje, gotovo tu. Po 7, 8, ali še mnogo večje odstotne obresti še dandanes niso tu redke prikazni. Za razne »dobrohotne« opomine nekaterih Žužemberčanov se pa ne zmenimo več. Prihodnost bo pokazala, da smo storili prav.

V bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu se je sprejelo meseca marca 133 bolnikov, koncem februarja jih je ostalo 80 skupaj 213. Od teh se jih je ozdravilo 106, zboljšalo 30, neozdravljeni bili so 4. Umrli so 3, in sicer eden vsled ostarelosti, eden vsled srčne hibe in eden vsled kostne gnilobe. V oskrbovanji ostalo jih je 70. Oskrbovalnih dnij se je nabralo tekom preteklega meseca 2449.

Gospodarska organizacija. V Leskovcu pri Krškem se je ustanovila nova hranilnica in posojilnica. Načelnik ji je dež. poslanec župnik Schweiger.

Vojak zabodel tovariša. V Kredu na Goriškem je nek vojak na dopustu zabodel svojega tovariša. Poslednji je vsled dobljenih ran umrl.

Ubegli vojak. Pred kratkim je prišel v Ljubljano neki Mlakar, ki se je predstavil oblasti, češ, da je ubegel dragonec. Mlakar pravi, da je doma iz moravske okolice in da je več mesecev užival prostost ter potoval po raznih državah. Sedaj se je naveličal potovanja ter si pozelel po luknji in komisii. Ta želja se mu bo izpolnila.

Na nož se je nasadil. Črevljarški pomočnik Janez Gorenc iz Velikih Vodenic se je podal od črevljarškega mojstra Grubarja v Stari vasi v Imenje, občina Št. Jernej. Na poti je pal v bližini hiše Antona Šetine ter se nasadil na takozvani »kneip«-nož, katerega je imel pri sebi. Nož mu je šel skozi rebra v srce. Šetina je slišal obupni klic, šel je pogledat, a Gorenc je bil že mrtev.

Iz Idrije. 13. pr. m. je umrl idrijski meščan in pekarski mojster Martin Dežela. Zapustil je osem nepreskrbljenih otrok, izmed katerih jih par obiskuje že gimnazijo. Raz čitalnico in delavsko bralno društvo je zavihrala črna zastava. Ob istem času je v znamenje žalosti razobesila tudi katoliška delavska družba črno zastavo, ker je tudi izgubila svojega uda Janeza Likar, umirovljenega paznika.

V Kartinovci pri Štjaku se je na belo nedeljo obhajala sama na sebi majhna slavnost: blagoslovil in prenesel se je v leseno kapelico majhen kip Matere božje — a ta mala slavnost je bila spričevalo v velike ljubezni ondotnega ljudstva do Matere Božje: toliko ljudstva se je zbralo ob tej priliki počastit nebeško kraljico!

Visoko starost je dosegel 23. aprila umrl Janez Zabukovec v Ponikvah pri Dobrempolji previden s sv. zakramenti, v 97. letu svoje dobe. Pokojnik ni bil nikoli bolan, in ni potreboval niti zdravnika, niti zdravil. Zanimivo je, da je vkljub svoji visoki starosti ostal vedno bistrega duha in da mu oči niso nič oslabele, kar je pri ljudeh visoke starosti redka prikazen. Bil je tudi vedno odločen katoličan. Naj v miru počiva!

Požari. — Dne 22. aprila zvečer okoli 12. ure je pričelo goret pri posestniku Francetu Volčič-u v Gorenji vasi pri Retečah; zgorel je skedenj in k skednju pripadajoča gospodarska poslopja; dalje mu je zgorelo več kmetijskega orodja, trije vozovi in vsa krma za živino. Dobro, da ni bilo severnega vetra; ako bi bil ta vlekel, bi bilo pogorelo še vse drugo. Strah je bil velik, ker so ljudje vsi spali; gospodar se je šele zbudil, ko je bilo že vse v plamenu. — Vzrok požara je neznan; najbrž da je kak hudobnež nalašč zažgal. — Dne 26. aprila je pa na Igu pod Ljubljano plat zvona okolu polu petih popoldne prestrašil vse prebivalce. Gorelo je na grofa Auersperga pristavi. Kdo je ogenj zanetil, se v trenutku ne ve. Le napornemu delu gasilnega društva in vaščanov se je posrečilo ogenj udušiti. — Dne 24. aprila pa je bil ogenj v šmarski fari in sicer v Klancu »pri tišlar-ju«. Pogorela je hiša in gospodarsko poslopje. Skofeljska požarna bramba je bila sicer takoj na lici mesta, pa ker je bila hiša s slamo krita, ni bilo moči ničesar več rešiti. Tudi šmarska požarna bramba je prihitela s svojim načelnikom vrlim g. županom Jos. Ogorelcem, za kar ji bodi na tem mestu izrečena topla zahvala.

Piruh svetega očeta. Že nekaj let dobiva sveti oče o Veliki noči od neznane osebe krassen piruh, ki je zložen iz štirih tankih komadov slonove kosti. V pirhu je dragocen rubin, okrašen z dijamantom. Piruh ima vrednost kakih 45.000 kron.

Kršćanska vzgoja.

II. Božje zapovedi.

Prva zapoved.

(Dalje.)

2 Poleg treh božjih čednosti zahteva prva božja zapoved tudi pobožno molitev, ali naravnost do Boga ali pa tudi posredno po češčenju prečiste device Marije, angelov in svetnikov. Saj korenina pobožne molitve so tri božje čednosti. Molitev je namreč trojna: častilna, prosilna in zahvalna. Častilna molitev neposredno izhaja iz žive vere, prosilna se naslanja na trdno zaupanje, zahvalna molitev pa je naravni izraz ljubečega srca, ki je Bogu detinsko vdano. Torej srce, v katerem vlada Bog z vero, upanjem in ljubeznijo, je gotovo tudi pobožno srce, kakor obratno pobožna molitev najbolje vzbuja in pospešuje tri božje čednosti. Vendar se pobožnost ne izpopolnuje kar sama ob sebi, marveč je prekrasna cvetka, ki jo je treba vzgojevati. Zato rečem, da prva zapoved še naklada vsem vestnim vzgojiteljem sveto dolžnost, da učijo mladino moliti, in kar naravnost trdim, da zlasti zato zgolj sv. vzgoja ne more imeti trajnih uspehov, ker zanemarja molitev. Naj navedem le nekaj najiminenitnejših dokazov.

a) Vzgojiteljeva dolžnost je, da pri gojencu izobrazi in izolika vse dušne moči ali zmožnosti vzporedno in vzajemno. Lahko pa je razvideti, da naša najiminenitnejša dušna zmožnost je ta, da se moremo z Bogom pogovarjati, da moremo moliti. To je prednost, katero ima človek edini med vsemi stvarmi na zemlji; v tem je posebej podoben angelom v nebesih in jih še celo nadkriljuje v tem smislu, ker njegova duša lahko prisili tudi telo, da se udeleži molitve, v kolikor mu je mogoče, in ker človeka ravno v molitvi posebno podpira Jezus Kristus, ki se je zato učlovečil, da je naš srednik pri nebeškem Očetu. Zato tudi pravimo, da v Kristusovem imenu opravljamo vse svoje molitve.

Iz tega prevdarka je najprej razvidno, na kako nizki stopinji deluje oni pomilovanja vredni vzgojitelj, kateri zanemarja molitev ob svoji enostranski vzgoji.

b) Tega velikega vzgojilnega nedostatka se pa še bolj prepričamo, ako pomislimo, kaj je molitev, ako se prav zavedamo, kako veličastno opravilo izvršuje človek takrat, kadar moli.

Zares preraznovrstna so človeška opravila in dela na zemlji, ter se še vedno množé, čim bolj se razvijajo razne stroke, vede in učenosti. Vendar se ne dá utajiti, da med vsemi človeškimi deli na zemlji je molitev najplemenitejše, najiminenitnejše, najvišje.

Če namreč kristjan tako moli, kakor zahteva bistvo popolne molitve, se takorekoč poslovi za čas molitve od svojega telesa, od svoje družine, od svetnosti, od svoje „solzne doline“ sploh in se povzpne visoko nad vsakdanost v rajske višave, da v teh svetih trenutkih, katere posveti molitvi, vse njegove dušne moči vživajo nadzemeljsko lepoto, plemenitost in blaženost. Da, le v molitvi se morejo razviti človeške sile do skrajne vzvišenosti, le v molitvi more doseči najblažja olika svoj srečni vrhunec. Najboljši ljudje in najslavnejši velikani v cerkveni zgodovini so nam priča tega.

c) Koliko vzgojilno moč ima dobra molitev, lahko posnamemo iz pregovora, kateri nam spričuje, da se človek kaj hitro navzame lastnosti onih oseb, s katerimi občuje, bodisi na dobro ali slabo stran. Pobožna molitev nas pa počilja v najboljšo in najsvetejšo družbo: po perutih svetih misli in želja hitimo pred prestol neskončno svetega Boga ter tam v nebeški družbi govorimo z njim ali neposredno ali po Mariji prečisti Devici, po svetnikih in angelih. Ako pri molitvi res napnemo vse svoje dušne sile, kakor sem poprej omenil, pač ni mogoče drugače, kakor da se polagoma oblažijo vse naše dušne zmožnosti, da se nas polagoma poprime nekaj svetniškega, nekaj božjega. Ko je Mojzes z Bogom občeval na gori, se je potem njegov obraz ves svetil v svetniškem lesku, tako, da si Izraelci niso niti upali pogledati njegov obraz, ko se je povrnil z gore.

Nekaj enakega se nevidno ponavlja še sedaj pri vseh onih, kateri radi in lepo molijo. Zato je sv. Avguštin izrekel že kar kot stalno pravilo pomenljive besede: »Kdor zna prav moliti, zna tudi prav živeti.« Tega se lahko prepričamo, ako prebiramo življenje onih preblagih ljudi, ki so pred nami sveto živeli in se že preselili v rajsko srečo, ali pa če se oziramo na one poštenjake, kateri še sedaj med nami lepo živijo po zapovedih božjih in cerkvenih. Vsi ti so pridno in pobožno molili. Koliko in kako pa so molili oni, katere morajo zaradi hudobij rediti in pokoriti po ječah? Večkrat jih morajo duhovniki, kateri oskrbljujejo kaznjence, še-le na stara leta učiti, kako se dela križ ter moli očenaš in češčenamarija! Zato piše sv. Krizostom: »Ako vidim koga, ki ne ljubi molitve, vem takoj, da ni dosti prida na njem«, ravno nasprotno reku svetega Avguština: »Kdor zna prav moliti, zna tudi prav živeti.«

Velika torej in nenadomestljiva je škoda in zamuda, ako se otroci ne vzgajajo tako, da bi radi in lepo molili.

Drobtinice.

Uspehi misijonov v 19. stoletju. Tekom 19. stoletja se je pomnožilo število katolikov v ameriških združenih državah od 30.000 na 10 milijonov, na Kitajskem od 1 škofa na 38, od 30 duhovnikov na 1200, od 202.000 katoliških vernikov na 1 milijon. Na Japonskem, ker je bilo začetkom 19. stoletja le nekaj naslednikov kristijanov brez škofa in duhovnika, je število katolikov narastlo na 4 škofo, 120 duhovnikov in 50.000 vernikov. V Indiji je bilo l. 1800 le 475.000 katolikov, sedaj je ondi skoro 2 milijona katolikov. V Aziji se je tekom 19. stoletja zidalo 50 katoliških cerkv. V Afriki je okolu 500.000 katolikov. Poprečno so misijonarji pridobili tekom stoletja katol. cerkvi 25 mil. vernikov. Kljub prostozidarstvu, kljub vsem nasprotnikom katoličanstva — vrec katoličanstva ne usahne! V 20. stoletju dosega bo katoliška vera še več uspehov!

Pomladni viharji v Ameriki so bili letos siloviti. V Birminghamu je puhil vihar drevesa iz zemlje. Podrl je nekaj hiš. Izpod razvalin so potegnili 25 ubitih oseb. Bolnice so prenapolnjene s ponosrečenci. Na več železnicah je bil promet nemogoč. Pri Columbusu je vihar vzdignil iz relsov stroj vlaka, ko je vlak vozil po visokem nasipu. Skoro vsi vozovi so padli preko nasipa in se zdrobili. Več železniških uslužbencev je ubitih. K sreči je bil samo tovorni vlak. V katoliško katedralo sv. Andreja v Grand Rapid Mich, je udarila strela in cerkev je do tal pogorela. Na reki Milwaukee so se zajezile ledene plošče in voda je prepravila celo okolico. Nekatere manjše hiše je voda dvignila in odplula z njimi. Odnoslo je vse polno dreves. Utopljenec je ogromno število.

Živega zaprli v krsto so v laškem mestecu Batano načelnika žel. postaje Jurija Castaldo. Zdravnik je menil, da ga je zadel mrtvoud na srce. Po noči se je Castaldo prebudil v zaprti krsti v mrtvašnici in skušal se cprestiti. Pri tem je padla krsta na tla. Grobar je groze pobegnul. Drugi dan so krsto odprli in z grozo opazili, kako se je motil zdravnik, ko je dejal, da je Castaldo umrl na srčni kapi. Castaldo se je še-le v krsti — zadušil.

Strašna Velika noč. Nekaj podobnega, kar so Ljubljanci doživeli o Veliki noči l. 1895., zgodilo se je ob letošnji Veliki noči v Bali na Ogerskem. Zemlja se je na veliko soboto stresla in v trenutku je bila največja hiša mesta v razvalinah. Dve uri je neprestano delovalo vojaštvo, predno je prišlo do prve žrtve pod razvalinami. Par dni so vojaki se trudili, da so izpod razvalin dvonadstropne hiše spravili vse mrtvece in ranjence. V hiši je bila tudi prodajalnica. V trenutku, ko se je zemlja stresla,

bilo je v prodajalnici polno oseb, ki so nakupovale potrebščine za velikonočne praznike. Hiša se je podrla nad njihovimi glavami.

Ropar v krsti. Na neki mali postaji v bližini Herkulovih toplic na Ogrskem, prinesla sta dva kmeta načelniku postaje leseno krsto ter mu naročila, naj jo odposlje naprej. Načelnik je izročeno mu krsto zaprl v blagajniško sobo, drugi dan pa je našel ulomljena vrata, krsto odprto, pa — blagajnico prazno. V krsti je bil skrit ropar.

Posetva ruskega carja, ki so njegova last, znašajo 51.000.000 hektarov zemlje, torej toliko, kolikor je približno velika vsa Francoska.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 20. aprila do dne 27. aprila.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	70
» » II. » »	1	—	Koruzna » » »	16	60
» » III. » »	96	—	Ajdova » » »	29	—
Telečje meso » »	1	32	Fižol, liter . . .	—	24
Prasičje » sveže »	1	69	Grah, »	—	40
» » prek. » »	1	70	Leča, »	—	20
Kostrunovo meso »	—	80	Kaša, »	—	20
Maslo	2	60	Ričet, »	—	20
Surovo maslo » »	2	—	Pšenica . 100 kg	18	—
Mast prašičja » »	1	40	Rž	16	—
Slanina sveža » »	1	32	Ječmen	14	60
» » prekajena »	1	60	Oves	15	40
Salo	1	32	Ajda	14	—
Jajce, jedno . . .	—	5	Proso, belo, » »	18	—
Mleko, liter . . .	—	20	» navadno » »	14	—
Smetana liter . .	—	80	Koruzna	13	—
Med kg	1	20	Krompir	5	20
Krompir	—	5	Drva, trda, seženj	8	—
Piščanec	1	50	» mehka, » »	5	—
Golob	—	50	Seno, 100 kg »	4	80
Raca	—	—	Slama, » » »	4	40
Gos	—	—	Stelja, » » »	—	—

Loterijske srečke.

Dunaj,	27. aprila	89	85	25	41	76
Gradec,	27. aprila	11	20	4	42	65
Lince,	20. aprila	77	47	10	72	39
Trst,	20. aprila	74	34	28	7	19

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 15. maja 1901 zvečer.

Na državni cesti pri sveti Trojici, pošta Tržišče, je

mlin

s tremi tečajji in zraven

posestvo

(gozdi, njive), pet minut od farne cerkve oddaljeno

na prodaj.

Več se izve pri **Mariji Johani, Mostec h. št. 14, pri sveti Trojici, pošta Tržišče.** 343 (1—1)

341 **Na prodaj** (3—1)

še prav dobro ohranjena, samo štiri leta rabljena

štacunska oprava.

Kdor bi jo želel kupiti, naj se obrne do g. **Blaža Rebol,** kaplana v Naklem pri Kranju.

Koverta s firmo vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisl apneno-železni sirup.

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Zelezo, ki je v sirupu v lahko si privzajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. (11)

Cena steklenici l. glid 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje.



Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami iz nosi vsaka steklenica polegstoječe uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII.1. Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: A. Mardetschläger, Gabr. Piccoli, Ubald pl. Trnkóczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarzl & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodám, G. Prodám, A. Schindler, Ant. Mizzan; Breze: G. Elsässer; Sovodenj: F. Kordon; Celovec: P. Hauser, P. Birnbacher, J. Kometter, V. Hauser; Novo mesto: A. pl. Sladoviz; Št. Vid: A. Reichel; Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, J. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini, M. Ravanini; Beljak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haka; Velikovec: J. Jobst; Volčperk: J. Huth.

Kwizdov restit.-fluid



Cena steklenici 2 K 80 h.

G. k. priv. univerzalna voda za konje.

je tekočina, že 40 let v rabi po dvornih, vojaških in civilnih konjskih hlevih, s katero se krepčajo konji po velikem trudu, ali če si zvinijo nogo, če jim odrevené kite itd. Ta tekočina dela konja sposobnega za izredne uspehe pri dirkah. — Pristen je fluid le z gori označeno varstveno znamko in je dobiti po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav v Avstru-Ogerski.

Glavna zaloga

Franc Jan. Kwizda,

c. in k. avst.-og. in kr. rumun in knežji bulg. dvorni založnik,
lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju. 75 (8-8) Z.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju go-
spodu lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani prisrčno za-
hvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dné 27. novembra 1897 podelili
naslov „Dvorni založnik Nj. svetosti“ s pravico v svoji
firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.



Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham G. Piccolijeve
želodčno tinkturo, katera krepča
želodec, povečuje slast, pospešuje pre-
bavljenje in telesno odprtje. Naročila
vsprejema proti povzetju in točno iz-
vršuje G. Piccoli, lekarnar „pri angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelo-
vatej v škatljah po 12 stekleničic za
glid. 1-26 a. v., po 24 stekl. za glid. 2 40.
po 36 za glid. 3-50, po 70 za glid. 6-50, po 110 za glid. 10-30.
— Poštino mora plačati p. n. naročnik. 92 12--8

Krasne novosti

za

pomlađanske in letne obleke

za ženske in moške, istotako volnene,
moheraste, svilnate rute, pinte (šerpe),
priporoča domača trgovina 328 5-2

Češnik & Milavec

Špitalske ulice, Ljubljana, — Lingerjeve ulice,

po naj nižji ceni.

Na debelo Trgovina z železnino Na drobno

Andr. Druškoviča naslednik

VAL. GOLOB

Mestni trg 10 Ljubljana Mestni trg 10

priporoča svojo veliko zalogo poljedelskega in ku-
hinjskega orodja, tehtnice pluge, k o s e, šta.
jersko železo, kovanih in jeklenih šlin in nepremoč-
ljive plakte za vozove, mnogovrstno kovanje za
stavbe, portland- in roman-cementa, štukador.
šine, traverze in sploh vse v to stroko spadajoče
predmete ceneje, kakor povsod drugje, pri poštini in
točni postrežbi. 805 (20-5)

Velika izbira nagrobnih križev.